

**Bilişim Vadisi Genel Müdürü Sayın Erkam Tüzgen,
Değerli Meclis Üyeleri ve Meslek Komitesi Başkanları,
Saygıdeğer Basın Mensupları ve Katılımcılar,**

Aralık ayı Meclis Toplantımıza hoş geldiniz diyor, KSO Yönetim Kurulu adına hepimizi saygıyla selamlıyorum.

Konuşmama her ay olduğu gibi, ekonomik verileri kısaca değerlendirerek başlamak istiyorum.

2024 Yılı III. çeyrek büyüme oranımız → % + 2,1

Sıkılaşmanın etkisiyle büyüme ivmesinin yavaşladığını görüyoruz.

GSYH	2024 Yılı III. Çeyrek
	Büyüme Oranı (%)
Gayrisafi yurt içi hasıla	2,1
Tarım, ormancılık ve balıkçılık	4,6
Sanayi	-2,2
İmalat sanayi	-2,8
İnşaat	9,2
Hizmetler	1,4
Yerleşik hanehalklarının tüketimi	3,1
Devletin nihai tüketim harcamaları	-0,9
Gayrisafi sabit sermaye oluşumu (yatırımlar)	-0,8
Makine ve Teçhizat Yatırımları	-8,6
İnşaat Yatırımları	9,4
Mal ve hizmet ihracatı	0,8
(Eksi) Mal ve hizmet ithalatı	-9,6

Üçüncü çeyrekte sıkılaşmanın etkisiyle büyüme ivmesinin yavaşlayacağını bekliyorduk.

Detaylarına baktığımızda;

En yüksek artış deprem bölgesi inşaatının da etkisiyle yüzde 9,2'lik artışla inşaat sektöründe.

Tarımda yüzde 4,6 / hizmetler sektöründe yüzde 1,4'lük ufak bir artış var.

Bununla birlikte sanayide yüzde 2,2 / imalat sanayi yüzde 2,8 / yatırımlarda yüzde 0,8'lik daralmalar karşımıza çıkıyor.

Kasım ayında;

İhracat → 22 milyar 291 milyon dolar (% - 3,1)

Suudi Arabistan, Mısır gibi pazarlarımızda tekrar ihracat artışları olduğu dönemde Avrupa'daki yavaşlamanın yansımaları.

En fazla ihracat yaptığımız ilk beş ülke;

*Almanya → 1 milyar 681 milyon dolar (% -3,8)

*ABD → 1 milyar 465 milyon dolar (% 12,6)

*İngiltere → 1 milyar 266 milyon dolar (% 16,5)

*İtalya → 1 milyar 245 milyon dolar (% 13,1)

*İrak → 1 milyar 88 milyon dolar (% -15,2)

İthalat → 29 milyar 654 milyon dolar (% + 2,4)

*Yatırım (Sermaye) malları → 4,1 milyar dolar (% -15,5)

*Hammadde (Ara mallar) → 20,3 milyar dolar (% +3,4)

*Tüketim malları → 5,2 milyar dolar (% +15,6)

En fazla ithalat yaptığımız ülkeler;

*Rusya → 3 milyar 670 milyon dolar (% +6,1)

*Çin → 3 milyar 632 milyon dolar (% + 2,0)

*Almanya → 2 milyar 302 milyon dolar (% -3,1)

*İtalya → 1 milyar 968 milyon dolar (% + 53,0)

*İsviçre → 1 milyar 337 milyon dolar (% + 20,7)

Dış ticaret açığı → 7 milyar 363 milyon dolar (% +23,3)

Kocaeli Gümrüklerinden aldığımız verilere göre kasım ayında Kocaeli'den gerçekleşen;

*İhracat → 3 milyar 285 milyon dolar (% + 1,8)

*İthalat → 6 milyar 557 milyon dolar (% + 6,2)

İlk on bir aylık döneme baktığımızda;

*İhracat → 37 milyar 278 milyon dolar (% + 7,5)

*İthalat → 70 milyar 931 milyon dolar (% - 4,0)

Ticaret Bakanlığı'nın, firmaların üretim yerleri esas alınarak hesaplanan ihracat istatistiklerinin ekim verilerine baktığımızda;

İstanbul → 5 milyar 37 milyon dolar (% - 12,7)

Kocaeli → 2 milyar 527 milyon dolar (% - 2,7)

İzmir → 1 milyar 972 milyon dolar (% - 13,6)

Bursa → 1 milyar 703 milyon dolar (% + 4,2)

Tekirdağ → 1 milyar 50 milyon dolar (% + 4,5)

Ekim ayında yıllık Cari Açık → 7 milyar 685 milyon dolara geriledi.

Aylık → 1 milyar 880 milyon dolar fazla

Dış ticaret açığı → 3,5 milyar dolar (2023 → 5 milyar dolar idi)

Hizmetler dengesi → 6,5 milyar dolar (2023 → 6,2 milyar dolar idi)

Enflasyon verilerine baktığımızda kasım ayında;

TÜFE → % 47,09 (aylık → % 2,24)

ÜFE → % 29,47 (aylık → % 0,66)

Bu sınırlı gerilemenin baz etkisiyle olduğunu ve aralıkta da devam edeceğini söyleyebiliriz.

Daha büyük gerilemenin ise ocak ayında olmasını bekliyoruz.

ÜFE bazlı reel efektif döviz kuru (kasım) → 96,42

Endeksin 100 olması durumunda dolar kasım ayında → 40,8626 TL

Kasım dolar → 34,679

Dolar bugün → 35,01 TL

Bu arada her ay TAYSAD tarafından hammadde değişiklikleri ile ilgili bir rapor yayınlanıyor.

Bu raporda yer alan; metal, kauçuk, plastik, enerji, kağıt gibi hammaddelerdeki TL ve döviz cinsinden artışların tablosunu ekranda görüyorsunuz.

2020'den beri (Döviz bazında)

Enflasyon ÜFE → % 556,63

Enflasyon ÜFE → % 426,38

Enerji (Elektrik) → % 466,62

Sendikalı mavi yaka → % 992,21 (TL bazında)

Sendikasız mavi yaka → % 953,14 (TL bazında)

Sanayi Üretimi (ekim-yıllık) → % - 3,1

Aylık → % -0,9

Alınan tedbirlerin etkisiyle üretimde daralmaların görülebileceğini tahmin ediyorduk.

(Beşinci aydır gerileme)

Sektörler:

	Yıllık Artış (%)	Aylık Artış (%)
Toplam Sanayi	- 3,1	-0,9
İmalat Sanayi	-3,3	-1,0
Ara Mali	-2,7	-1,7
Sermaye Mali	-9,3	-3,5
Yüksek teknoloji	-13,1	-7,9

Kasım ayı kapasite kullanım oranı;

*Türkiye → yüzde 76,1

(Geçen yıla göre 1,9 puan azaldı / Ekim ayına göre 1,2 arttı.)

*Kocaeli → yüzde 71,3

(Geçen yıla göre 0,4 puan azaldı, Ekim ayına göre 0,3 puan arttı.)

İşsizlik oranı (ekim) → yüzde 8,8

(Geçen yılın aynı ayına göre 0,3 puan / Bir önceki aya göre 0,1 puan arttı)

Eylül'den ekime;

Çalışabilir Nüfus → 35 bin kişi arttı.

İşgücüne katılanlar → 219 bin kişi arttı.

İstihdam edilenler → 156 bin kişi arttı.

Ekim itibariyle toplam istihdam sayısı → **32 milyon 970 bin kişi**. (en yüksek)

(Eylül 2024 → 32 milyon 814 bin kişi. *Revize öncesi* → 32 milyon 823 bin kişi idi.)

Bütçe (Kasım) → 16 milyar 646 milyon TL açık verdi.

*Gelirler → 939,46 milyar TL (+ %25,8)

*Giderler → 956,11 milyar TL (+ %42,5)

*Ocak- Kasım bütçe açığı → 1.276,94 milyar TL

Gelirler alt kalemleri:

Vergi gelirleri → 819,44 milyar TL (+ %22,6)

Vergi gelirlerinin alt kalemleri;

-Dahilde alınan KDV → 104,42 milyar TL (+ % 101,5)

-ÖTV → 140,55 milyar TL (+ % 37,0)

-İthalden alınan KDV → 116,32 milyar TL (+ % 15,1)

(İthalat azaldığı için bu kalemlerdeki artış oranları da azaldı.)

Giderler alt kalemleri:

-Personel Giderleri → 243,73 milyar TL (+ %81,8) (Buraya dikkat çekiyorum)

(Kamunun çalışan sayısı azaltılmalı)

-Faiz Giderleri → 146,29 milyar TL (+%54,6)

-Cari Transferler → 343,19 milyar TL (+ %44,6)

-Sermaye Giderleri → 88,28 milyar TL (+ %32,5)

Deprem bölgesindeki inşaa harcamaları, faiz ödemeleri (yüksek faizler sebebiyle) ve kamunun büyümesinin bütçe açıklarında etkili olduğunu düşünüyoruz.

Deprem harcamalarının biz bu yıl biteceğini varsayıyorduk. Ama Ticaret Bakanı Sn. Ömer Bolat deprem harcamalarının 2025 yılının sonuna kadar süreceğini açıkladı.

Değerli Üyeler,

Geçen hafta; TÜİK 2023 yılına ilişkin "İl Bazında Gayrisafi Yurt İçi Hasıla (GSYH)" sonuçlarını açıkladı.

Türkiye'de 2023 yılında cari fiyatlarla → 26 trilyon 545 milyar 721 milyon liralık GSYH elde edildi.

2023 yılında;

İstanbul → 8 trilyon 60 milyar 358 milyon TL ile en yüksek GSYH'ye ulaştı.

Toplam GSYH'den aldığı pay → % 30,4

Ankara → 2 trilyon 538 milyar 686 milyon TL

Toplam GSYH'den aldığı pay → % 9,6

İzmir → 1 trilyon 614 milyar 161 milyon TL

Toplam GSYH'den aldığı pay → % 6,1

Kocaeli → 1 trilyon 079 milyar 911 milyon TL

Toplam GSYH'den aldığı pay → % 4,07

Kişi başına GSYH'de 2023 yılında, Kocaeli 516 bin 460 TL ile ilk sırada yer aldı.

Kocaeli → 516.460 TL

İstanbul → 510.733 TL

Ankara → 438.242 TL

Değerli Üyeler,

Geçen hafta TÜSİAD Yüksek İstişare Konseyi Toplantısı'nda benim de konuşmalarım da sürekli dile getirdiğim bazı konulara değinildi.

*Cari açığın daraldığı, ancak para politikasında önemli adımlar atılmasına rağmen doğrudan sermaye yatırımlarında ilerleme olmadığı vurgulanıyor.

Bunun için yatırım ikliminin iyileştirilerek cazip hale getirilmesi gerektiğini düşünüyoruz.

*Para politikasında doğru yönde atılmış olan adımlar yapısal reformlarla desteklenmeli.

Yapmamız gereken bir an önce ülkemizin 2004-2005'te yaptığı reformları tekrarlayarak, yatırım iklimini iyileştirmemiz. AB başta olmak üzere tüm dünyadan tekrar yatırım çekiyor olmamız lazım.

*Onlarda bizim gibi; kalkınma için eğitim, yüksek teknoloji ve hukukun üstünlüğü konularının önemine değinmiş.

- ✓ MEB'e daha fazla bütçe ayrılması,
2015'te bütçenin % 13'ü MEB ayrılırken 2024'te % 9,8'e geriledi. Burada iyileşme beklememiz çok doğru olmaz.
- ✓ Yüksek teknolojik ürünlerin üretilmesinin desteklenmesi,
Savunma sanayinde bunu yapıyoruz. Orda üretilen teknolojilerin orta vade de diğer sektörlere de yansıtacağını umuyoruz.
- ✓ Güçlü kurumlar ve hukukun üstünlüğü,
Bunun için yukarıda da ifade ettiğim gibi reformlar yapmamız gerekiyor.

Öte yandan; enflasyonla mücadelenin kamu kesimini de içine alacak biçimde sürdürülmesi gerektiğine biz de katılıyoruz.

Örneğin; 2007'de 2,9 milyon civarında olan kamu personeli sayısı, bugün 5,2 milyonlara gelmiş.

Kamudaki istihdam rakamları;

YIL	KAMU SEKTÖRÜ İSTİHDAM SAYILARI	ÜCRETLİ ÇALIŞAN İSTATİSTİKLERİ (SANAYİ, İNŞAAT, TİCARET VE HİZMETLER)	TOPLAM İSTİHDAM	TÜRKİYE'DE TOPLAM İSTİHDAM İÇERİSİNDE KAMU İSTİHDAMI ORANI (%)
2007	2.925.306		20.001.000	14,63
2008	2.917.786		20.399.000	14,30
2009	2.958.851	7.659.993	20.534.000	14,41
2010	3.013.612	8.591.367	21.810.000	13,82
2011	3.099.137	9.640.456	23.166.000	13,38
2012	3.215.457	10.447.094	23.738.000	13,55
2013	3.319.584	11.120.539	24.486.000	13,56
2014	3.440.039	11.786.208	25.774.000	13,35
2015	3.520.530	12.202.940	26.501.000	13,28
2016	3.561.539	12.185.794	27.126.000	13,13
2017	3.602.735	12.955.489	28.075.000	12,83
2018	4.352.182	12.135.362	28.691.000	15,17
2019	4.644.074	12.206.943	28.042.000	16,56
2020	4.791.571	12.826.305	26.695.000	17,95
2021	4.877.270	13.909.105	28.797.000	16,94
2022	5.010.904	14.921.803	30.752.000	16,29
2023	5.175.771	15.243.822	31.632.000	16,36

Daha önceki Meclis Toplantılarımızda da dile getirdiğim gibi kamunun çalışan sayısının azaltılması lazım.

*Diğer bir konu AB-Türkiye Gümrük Birliği'nin yeşil ve dijital politikaları içerecek şekilde güncellenmesi.

Dünyada; dengelerin yeniden kurulduğu, korumacılığın arttığı ve Dünya Ticaret Örgütü (DTÖ) kurallarının değişeceği bir döneme girdiğimizi görüyoruz.

Daha rekabetçi olabilmemiz için tüm bu tehditleri fırsata çevirebilmeliyiz.

AYLIK FAALİYETLER

12 Kasım → KALDER'in 33. Kalite Kongresi'nde "Uluslararası Politika Toplantıları ve Etkinliği" konulu bir konuşma yaptım.

13-14 Kasım → Savunma Sanayii İl Buluşması ve Match4Industry İkili İş Görüşmeleri etkinliklerimizi yeni hizmet binamızda, Savunma Sanayii Başkanı Prof. Dr. Sn. Haluk Görgün ve vakıf şirketlerinin genel müdürlerinin katılımı ile gerçekleştirdik.

2 gün süren etkinliklerimizde;

*Match4industry tarafında → 130 Türk, 42 yabancı katılımcı ile toplam 490 ikili iş görüşmesi,

*Savunma sanayi tarafında ise → 572 ikili iş görüşmesi yapılmasını sağladık.

22 Kasım → KKTC Cumhurbaşkanı Sn. Ersin Tatar ile TOBB-İKV Brüksel Temsilciliği'nde, Belçika'daki Türk iş dünyası toplantısı kapsamında bir araya geldim.

Yine aynı gün → Başkanlığını yürüttüğüm İKV'nin, European Neighbourhood Council iş birliğinde TOBB-İKV Brüksel ofisinde gerçekleştirilen "Tedarik Zincirleri ve Ulaşım Koridorları: Daha Fazla Bağlantıya Doğru" konu başlıklı etkinliğine katıldım.

29 Kasım → TOSB ev sahipliğinde gerçekleştirilen OSB İstişare Toplantısı'na iştirak ettim.

Yine aynı gün → KSO Sürdürülebilir Performans Ödül Törenimizi ve yeni hizmet binamızın resmi açılışını TOBB Başkanımız Sn. Rifat Hisarcıkloğlu ve değerli protokolümüzün katılımıyla gerçekleştirdik.

KOBİ Kategorisi Sürdürülebilirlik Birincilik Ödülü

Optimum Süreç Tasarımı ve Uygulamaları A.Ş

KOBİ Kategorisi Sürdürülebilirlik İkincilik Ödülü

SMS Sanayi Malzemeleri Üretim ve Satışı A.Ş.

KOBİ Kategorisi Sürdürülebilirlik Üçüncülük Ödülü

SAMM Teknoloji İletişim San. Tic. A.Ş

Büyük Ölçekli İşletme Kategorisi Sürdürülebilirlik Birincilik Ödülü

Kordsa Teknik Tekstil A.Ş.

Büyük Ölçekli İşletme Kategorisi Sürdürülebilirlik İkincilik Ödülü

Brisa Bridgestone Sabancı Lastik San. Tic. A.Ş.

Büyük Ölçekli İşletme Kategorisi Sürdürülebilirlik Üçüncülük Ödülü

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş. (TÜPRAŞ)

Mükemmeliyet Ödülü

System Air HSK Havalandırma Endüstri San. Tic. A.Ş.

Ödül almaya hak kazanan ve başvuruda bulunan tüm firmalarımızı tebrik ediyorum.

3 Aralık → Kocaeli Valisi Sn. İlhami Aktaş'ın da katılımıyla, Bizimköy Engelliler Üretim Merkezi'mizde, 3 Aralık Dünya Engelliler Günü kapsamında farkındalık etkinliği düzenledik.

4 Aralık → Kocaeli eski Valimiz, Eskişehir Valisi Sn. Hüseyin Aksoy'u makamında ziyaret ettim.

5 Aralık → Anadolu Ajansı tarafından Odamızın da katkılarıyla, Sanayi ve Teknoloji Bakanı Sn. Mehmet Fatih Kacır'ın teşekkürleri ile gerçekleştirilen "Kent Ekonomileri Zirvesi-Kocaeli" programına katıldım.

6 Aralık → Dilovası Makine İhtisas Organize Sanayi Bölgesi'nde bulunan Altınay Savunma Teknolojileri'nin yeni üretim üssünün, Savunma Sanayii Başkanı Sn. Haluk Görgün'ün teşekkürleriyle gerçekleştirilen açılışına katıldım.

7 Aralık → İlimiz ve Yalova'dan heyetlerimiz ve OSBÜK Yönetim Kurulu Üyeleri ile birlikte, Innopark Konya Teknoloji Geliştirme Bölgesi, Konya Model Fabrika ve Akıllı Teknolojiler Merkezini ziyaret ettik.

9-10 Aralık → TOBB Başkanımız Sn. Rifat Hisarcıkloğlu ile birlikte TOBB Brüksel Ofisi'nde İKV ile ortak eğitim yapan TOBB ETÜ öğrencileri ile bir araya geldik.

*Avrupa Odalar Birliği tarafından Brüksel'de düzenlenen "Connecting European Chambers" etkinliğine katılan Oda ve Borsa temsilcileri ile buluştuk.

*TOBB Başkanımız Sn. Rifat Hisarcıkloğlu ile birlikte, Avrupa Komisyonu Tarım ve Gıdadan Sorumlu Üyesi Christophe Hansen ile Brüksel'de bir araya geldik.

Sayın Genel Müdürüm,

Bildiğiniz üzere teknolojinin, bilimin ve Ar-Ge faaliyetlerinin dünyaya ve dünya ekonomisine yön verdiği bir dönemdeyiz.

Günümüzde teknoloji ve dijitalleşme artık toplumsal ve ekonomik dinamikleri yeniden şekillendiriyor.

Ülkelerin rekabet güçlerini artırabilmelerinin tek yolunun da yüksek teknolojiye sahip, katma değeri yüksek ve inovatif ürünler üretmekten geçtiğini biliyoruz.

Ülkemizin en büyük ticaret partneri AB de, ekonomisini döngüsel ekonomi ilkeleri çerçevesinde modernize ediyor, yeşil ve dijital dönüşümü 'ikiz hedef' olarak benimsiyor.

İkiz dönüşüm aynı zamanda AB için kendini yeniden var etme, bir rekabet ve ekonomik büyüme stratejisi.

Ülke olarak bizim de dünyadaki bu gelişmelere ayak uydurabilmek için;

- *yeşil ve dijital teknolojilere yatırım yapmamız,
- *gerekli dönüşümü sağlamamız,
- *bu kapsamda nitelikli eleman yetiştirmemiz ve
- *yeşil dönüşümü ve dijitalleşmeyi itici bir güç olarak kullanmamız gerekiyor.

Bildiğiniz gibi dijital dönüşüm, teknolojinin ekonomiye entegrasyonunu ve iş yapma biçimlerini kökten değiştiren süreçleri içeriyor.

Bu kapsamda;

- *nesnelerin interneti (IoT),
- *yapay zeka (AI),
- *büyük veri (Big Data) ve
- *makine öğrenmesi gibi dijital teknolojiler, hem yeşil hem de dijital dönüşüm süreçlerinde giderek daha merkezi bir rol oynamaya başladı.

Ayrıca bu teknolojiler birçok sektörde de yenilikçi çözümler sunuyor.

Bu dijital platformlar, mobil uygulamalar ve diğer birçok teknolojinin temelinde "yazılımlar" olduğunu biliyoruz.

Bu kapsamda "Türkiye Açık Kaynak Platformu" ve bünyesinde kurduğunuz "Ecole 42 Yazılım Okullarının" çok önemli roller üsteleneceğini düşünüyoruz.

Bu projelerin sürdürülebilirliği, yalnızca dijitalleşme süreçlerinde değil, ülkemizin küresel arenada teknoloji üreticisi ve ihracatçısı olarak konumlanmasında da kritik öneme sahip.

Ecole 42 Yazılım Okullarından mezun olan nitelikli yazılımcıların, firmalarımızdaki dijital dönüşüm hızının artmasına katkı sağlayacaklarına inanıyoruz.

Bu sebeple bu yazılımcıların firmalarımızda istihdam edilmesi konusunda işbirliği yapmaya hazırız.

Bizler de Oda olarak dijital dönüşüm konusunda; üyelerimizin farkındalıklarını artırmak ve onlara yol göstermek için projeler yürütüyoruz.

Bu kapsamda;

- *ortağı olduğumuz “Kocaeli Model Fabrika” bünyesinde yalın üretim, enerji verimliliği, yeşil ve dijital dönüşüm eğitimleri ve danışmanlıkları,
- *“Mükemmeliyet Mührü” almaya hak kazanan “Avrupa Dijital İnovasyon Merkezleri (ADİM)” projemiz kapsamında test, eğitim ve beceri geliştirme hizmetleri,
- *AB finansmanlı “Doğu Marmara’da Geleceğin İşlerine Uyum Projesi” kapsamında 60 öğrenciye “Siber Güvenlik ve Ağ Yönetimi ile IOT Uygulamalı Akıllı Sistem Tasarımcısı” eğitimleri,
- *Kalkınma Ajansı destekli “Dijital Check-Up” çalışmaları yürüttük ve yürütmeye devam ediyoruz.

Sayın Genel Müdürüm,

Teknolojiye ve bilime ulaşma konusunda ilimize baktığımızda da aslında çok şanslı bir konumdayız.

- *2 devlet ve 1 vakıf üniversitesi,
- *Türkiye’nin tek bilimsel araştırma merkezi olan TÜBİTAK-MAM,
- *Ulusal Test Merkezi - TSE,
- *Bilişim Vadisi ile birlikte 5 Teknopark ve
- *2 Teknoloji Transfer Ofisi ilimizde konumlanmış durumda.

Sanayiciler olarak bu fiziki yakınlıktan da faydalanmamız gerektiğini düşünüyoruz.

Bu kurumların oluşturduğu ekosistem, bölgemizdeki sanayi kuruluşları için büyük bir potansiyel barındırıyor.

Ayrıca, TOGG’un Ar-Ge merkezinin Bilişim Vadisi’nde olması da ilimizdeki otomotiv ve otomotiv yan sanayi firmaları için bir motivasyon kaynağı.

Önümüzdeki süreçte yerli otomobilimizin üretimine ilimizin daha çok katkı vereceğini düşünürüz.

Diğer taraftan Türkiye'nin bilişim üssünün ilimizde bulunması yine bu bölgedeki teknoloji üreten firmaların sayısının da artmasını sağlayacaktır.

Bu kapsamda Oda olarak biz de sizlere destek olmak ve ortak projeler yürütmek için hazırız.

Zaten hali hazırda bu yıl 5.sini organize ettiğimiz Proses Emniyeti Sempozyumu ve Sergisini 3 yıl sizin salonlarınızda gerçekleştirdik. Buradaki işbirliğiniz için teşekkür ederiz.

Bundan sonraki süreçte de ortak projelerde yer almayı ve işbirliklerimizi geliştirerek sürdürmeyi hedefliyoruz.

Sözlerime son verirken, Meclis Toplantımıza katılımınız için tekrar teşekkür ediyor, şahsım ve Yönetim Kurulumuz adına hepinizi saygıyla selamlıyorum.